



ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας

ΠΟΡΙΣΜΑ

(Ν. 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, Άρθρο 3 § 5)

Θέμα: Υπέρμετρη καθυστέρηση στην καταβολή του εφάπαξ βοηθήματος από το Ταμείο Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ)

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Γιάννης Σακέλλης

Ειδικοί Επιστήμονες: Πάρης Ζορμπάς, Γιάννης Τσελεκίδης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 παράγραφος 9 του Συντάγματος και το Νόμο 3094/03 παρέλαβε και εξέτασε μεγάλο αριθμό αναφορών από συνταξιούχους του δημοσίου, οι οποίοι διαμαρτύρονται για τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στο Ταμείο Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων για την καταβολή του εφάπαξ βοηθήματος. Από τη διερεύνηση των αναφορών και της υπάρχουσας κατάστασης, ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε γνώση των προβλημάτων του Ταμείου, αξιολόγησε την κρισιμότητα του ζητήματος και με την επιστολή αυτή σκοπεύει να συμβάλει στην εξεύρεση λύσης.

1. Ιστορικό

Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, για να προχωρήσει το ΤΠΔΥ στην εξέταση των προϋποθέσεων για τη χορήγηση των συνταξιοδοτικών παροχών, πρέπει πρώτα να έχει λάβει από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) την αντίστοιχη συνταξιοδοτική πράξη.

Συγκεκριμένα, από την κατάθεση της αίτησης στο ΓΛΚ, η αρμόδια διεύθυνση του Οργανισμού προχωρεί στην έκδοση συνταξιοδοτικής πράξης, η οποία στη συνέχεια αποστέλλεται στο ΤΠΔΥ ώστε το τελευταίο να προχωρήσει στην έγκριση και χορήγηση του εφάπαξ βοηθήματος.

Η ανεξάρτητη Αρχή διαπιστώνει ότι το ΤΠΔΥ, αφού πρώτα ελέγξει με σειρά προτεραιότητας - δηλαδή σύμφωνα με τον αριθμό πρωτοκόλλου που φέρουν - τις αιτήσεις, εκδίδει τελικώς τη διοικητική πράξη για τη χορήγηση του οφειλόμενου οικονομικού βοηθήματος με μεγάλη καθυστέρηση που ανέρχεται σήμερα σε περίπου ένα έτος και βαίνει συνεχώς αυξανόμενη.

Σύμφωνα με τις αναφορές που δέχεται η Αρχή, οι καθυστερήσεις στη χορήγηση του εφάπαξ βοηθήματος και των εν γένει συνταξιοδοτικών παροχών, προκαλούν, όπως είναι φυσικό, έντονες διαμαρτυρίες εκ μέρους των πολιτών. Οι οικονομικές ανάγκες, που μπορεί να αφορούν εξυπηρέτηση στεγαστικών δανείων, έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης λόγω προβλημάτων υγείας ή άλλες επείγουσες ανάγκες, καθιστούν την άμεση καταβολή του εφάπαξ βοηθήματος απαραίτητη, όχι μόνο για να ανταπεξέλθουν οι συνταξιούχοι στις οικονομικές τους υποχρεώσεις, αλλά και να διαμορφώσουν ένα στοιχειώδη οικονομικό προγραμματισμό¹.

Τέλος, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι το εφάπαξ βοήθημα ως θεσμός απευθυνόμενος σε κατηγορίες εργαζομένων χαμηλών αλλά και μεσαίων εισοδηματικών τάξεων και ως εκ τούτου με υψηλή οριακή ροπή προς

¹ Έτσι, για παράδειγμα, κάποιος πολίτης, που έχει ώριμα ασφαλιστικά δικαιώματα και δεν γνωρίζει το ταμειακό πρόβλημα του ασφαλιστικού οργανισμού, που οδηγεί σε σημαντική καθυστέρηση απονομής του εφάπαξ βοηθήματος, μπορεί να επιλέξει την υποβολή παραίτησης από την υπηρεσία του σε προγενέστερο χρονικό διάστημα της πλήρους συνταξιοδότησης (π.χ. 2 χρόνια πριν τη συμπλήρωση της 35ετίας), γιατί θεωρεί ότι εάν λάβει και εκταμιεύσει τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή το χρηματικό ποσό του δικαιούμενου εφάπαξ θα το αξιοποιήσει καλύτερα ή θα το χρησιμοποιήσει για την αντιμετώπιση κάποιου σοβαρού οικονομικού προβλήματος (π.χ. πρόωρη αποπληρωμή δανείου). Στην πορεία όμως, λόγω της υφιστάμενης κατάστασης και χωρίς δική του υπαιτιότητα, θα διαπιστώσει ότι από την πρόωγη υποβολή αίτησης για συνταξιοδότηση και χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος θα βγει οικονομικά ζημιωμένος, αφού αφενός θα έχει απολέσει συντάξιμο χρόνο με αποτέλεσμα να λάβει μειωμένες συνταξιοδοτικές αποδοχές και αφετέρου θα λάβει το εφάπαξ βοήθημα με σημαντική καθυστέρηση χωρίς - όπως φαίνεται - να μπορεί να εκπληρώσει εγκαίρως τον αρχικό στόχο του (της άμεσης κάλυψης των οικονομικών αναγκών ή εκπλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων).

κατανάλωση, αποτελεί παράγοντα προώθησης της οικονομικής μεγέθυνσης καθώς εισρέει στην οικονομία και τονώνει την ενεργό ζήτηση.

2. Η διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη

2.1. Η διερεύνηση της υπόθεσης και η θέση της Διοίκησης

Ο Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη, Γιάννης Σακέλλης, συνοδευόμενος από τους Ειδικούς Επιστήμονες της Αρχής, Πάρη Ζορμπά και Γιάννη Τσελεκίδη, συναντήθηκε στις 23.1.2009 με τον Πρόεδρο και στελέχη του ΤΠΔΥ. Στη συνάντηση αυτή επιβεβαιώθηκε ότι η προβλεπόμενη - από κείμενες διατάξεις-προθεσμία για την καταβολή του εφάπαξ βοηθήματος δεν τηρείται. Κατά τη συζήτηση που επακολούθησε, αναδείχθηκε ως κύριο πρόβλημα το οικονομικό και η ανάγκη χρηματοδότησης του Ταμείου. Επιπλέον, επισημάνθηκε η ανεπάρκεια σε προσωπικό και η ανάγκη περαιτέρω στελέχωσης του Ταμείου. Συζητήθηκε επίσης, ότι στην προσπάθεια διαχείρισης του προβλήματος της υπέρμετρης καθυστέρησης καταβολής, δεν αρκεί η πρόταξη του κοινωνικού κριτηρίου σε ειδικές και συγκεκριμένα αιτιολογημένες περιπτώσεις, καθώς η λύση αυτή θα ήταν πρόσκαιρη, αφού το πρόβλημα θα εξακολουθούσε να υφίσταται, ενώ ταυτόχρονα θα ελλοχεύει πάντοτε ο κίνδυνος αντιδεοντολογικής παραβίασης της προτεραιότητας.

Επίσης συζητήθηκε, ότι ακόμη και αν εξυρευθούν οι απαιτούμενοι πόροι – πιστώσεις, το πρόβλημα, όπως έχει διαμορφωθεί, θα εξακολουθήσει να υφίσταται για μεγάλο χρονικό διάστημα, καθώς θα παραμένουν αναπάντητες και ανεπεξέργαστες οι αιτήσεις χιλιάδων πολιτών για τη χορήγηση του εφάπαξ βοηθήματος.

Το δημοσιονομικό πρόβλημα του Ταμείου είχε επισημανθεί ήδη με την αναλογιστική μελέτη, που εκπονήθηκε για το Ταμείο το έτος 2003 και ήταν αναμενόμενη η εμφάνιση του προβλήματος στο άμεσο μέλλον.

Σήμερα, σύμφωνα με εκτιμήσεις των στελεχών του Ταμείου, τα χρηματικά διαθέσιμα επαρκούν για την διεκπεραίωση περίπου εξακοσίων αιτήσεων απονομής εφάπαξ μηνιαίως, ενώ για να μην παρατηρούνται χρονικές καθυστερήσεις θα πρέπει να διεκπεραιώνονται περίπου χίλιες έως χίλιες διακόσιες αιτήσεις. Αυτό βέβαια σημαίνει ότι, αν δεν αλλάξουν τα υφιστάμενα οικονομικά και οργανωτικά δεδομένα, η παρατηρούμενη χρονική καθυστέρηση που σήμερα ανέρχεται σε ένα έτος, θα αυξάνεται συνεχώς.

2.2. Η ανεπιτυχής προσπάθεια διευθέτησης του προβλήματος

Σε συνέχεια της από 23.1.2009 συνάντησης του κλιμακίου του Συνηγόρου του Πολίτη, μέλη του επιστημονικού προσωπικού της Αρχής επιβεβαίωσαν τους επόμενους μήνες κατά την εξέταση των αναφορών, ότι σχεδόν κάθε μήνα αυξανόταν ο απαιτούμενος χρόνος για την εξέταση και χορήγηση του εφάπαξ βοηθήματος, με αποτέλεσμα το πρόβλημα διαρκώς να οξύνεται.

Η Αρχή εξέφραζε την ανησυχία της ότι σε πολλές αιτήσεις για χορήγηση του βοηθήματος η καθυστέρηση, ακόμη και ως προς την εξέταση και απάντηση των αιτήσεων αυτών, γεννούσε δικαιώματα αποζημίωσης των πολιτών (άρθρο 4 του Νόμου 2690/99).

Για αυτό το λόγο, τόσο ως προς την προστασία του πολίτη όσο και ως προς την αξιοπιστία της δημόσιας υπηρεσίας, που οφείλει σε κάθε περίπτωση

να εφαρμόζει την αρχή της νομιμότητας, θα έπρεπε κατ' ελάχιστον, η ενημέρωση των πολιτών ως προς τον απαιτούμενο χρόνο διεκπεραίωσης των παραπάνω αιτήσεων να αποτελεί άμεση προτεραιότητα του Ταμείου.

Όμως, με το υπ' αριθ. 490/372/15-5-2009 έγγραφο του ΤΠΔΥ, το Ταμείο αναφέρει ότι **αδυνατεί να ορίσει ακόμη και συγκεκριμένη ανώτατη προθεσμία για την εξέταση της χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος.**

3. Νομικό πλαίσιο και νομοθετική διάσταση

Το ΤΠΔΥ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), που ιδρύθηκε το 1936 και διέπεται από τις διατάξεις του Βασιλικού Διατάγματος 3/13.07.1936. Ασφαλισμένοι του Ταμείου, βάσει του άρθρου 4, είναι υποχρεωτικά όλοι οι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 1, αντικείμενό του είναι η χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος στους συνταξιούχους δημοσίου υπαλλήλους.

Στους πόρους του Ταμείου το κράτος έχει σταματήσει να συνεισφέρει από το 1993, ενώ δεν διαθέτει ούτε κοινωνικούς πόρους. Επισημαίνεται επίσης ότι από το έτος 1985 και μέχρι το έτος 1993 τα ποσά της κρατικής επιχορήγησης - ως ποσοστό των συνολικών ετήσιων εσόδων του οργανισμού - ουδέποτε υπερέβησαν το 1,5% έως 2%, γεγονός που υποδηλώνει την ισχνή συνεισφορά των κρατικών πόρων, ακόμη και όταν δινόταν επιχορήγηση. Συνεπώς, η οικονομική βιωσιμότητα του Ταμείου εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από τις εισφορές των ασφαλισμένων του και από την αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του. Τα δεδομένα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά, διότι ικανή και αναγκαία συνθήκη για την εύρυθμη και οικονομικά βιώσιμη λειτουργία του οργανισμού στο μέλλον είναι η διαμόρφωση της κατάλληλης συναρτησιακής σχέσης μεταξύ της καταβαλλόμενης εισφοράς και του εφάπαξ βοηθήματος.

Σκοπός της θέσπισης του εφάπαξ βοηθήματος είναι η μείωση των συνεπειών της μετάβασης των εργαζομένων από τον οικονομικά ενεργό στον μη ενεργό βίο. Η διαχρονική επιμήκυνση όμως του απαιτούμενου χρόνου απόδοσης της εν λόγω παροχής στους συνταξιούχους, που σύντομα προβλέπεται να φτάσει τα δύο (2) έτη, ουσιαστικά αναιρεί σε μεγάλο βαθμό τον κοινωνικό σκοπό που οφείλει να υπηρετεί.

Επισημαίνεται επιπλέον ότι η καθυστέρηση αυτή αντιβαίνει στις διατάξεις του Συντάγματος και του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Νόμος 2690/1999). Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του Συντάγματος, «η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει. Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή παράνομης άρνησης, πέραν των άλλων τυχόν κυρώσεων και έννομων συνεπειών, καταβάλλεται και ειδική χρηματική ικανοποίηση στον αιτούντα, όπως νόμος ορίζει».

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του Νόμου 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 1 του Νόμου 3242/2004, ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές

διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων.....β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται ρητώς σ' αυτήν».

Επιπροσθέτως στο άρθρο 4 παρ. 2 του Νόμου 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 1 του Νόμου 3242/2004, ορίζεται ότι: «Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή της προθεσμίας να γνωστοποιήσει στον αιτούντα:

- α) τους λόγους της καθυστέρησης,
- β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και
- γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία».

Άλλωστε, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 5 του Νόμου 2690/1999, η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής, όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που προβλέπονται, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του Νόμου 1943/1991.

Βάσει των ανωτέρω συνάγεται ότι το Ταμείο παραλείπει κατ' εξακολούθηση να εφαρμόσει τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, καθώς αδυνατεί να τηρήσει τις θεσμοθετημένες χρονικές προθεσμίες διεκπεραίωσης των αιτημάτων των ασφαλισμένων του για την απονομή του εφάπαξ βοηθήματος και να ενημερώσει για το χρόνο καταβολής του, ώστε ο πολίτης να είναι σε θέση να οργανώσει τα μελλοντικά του σχέδια.

4. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Ο Συνήγορος του Πολίτη, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα εκτεθέντα, επισημαίνει ότι το Ταμείο *οφείλει να εκδίδει τη διοικητική πράξη - απόφαση χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος, εντός των προβλεπόμενων χρονικών προθεσμιών και να συμμορφούται με τις οικείες νομοθετικές διατάξεις.* Η διοικητική πράξη θα αναγράφει το χρηματικό ποσό που δικαιούται ο ασφαλισμένος, τον νομοθετικά προβλεπόμενο χρόνο αποπληρωμής του, τον χρόνο που το Ταμείο δεσμεύεται ότι θα πραγματοποιηθεί η αποπληρωμή του, καθώς και τα δικαιώματά που γεννώνται στον ασφαλισμένο από την καθυστέρηση αυτή.

Η έκδοση της διοικητικής πράξης είναι γεγονός μεγάλης σπουδαιότητας για τον πολίτη, γιατί ουσιαστικά του επιτρέπει να κάνει ένα στοιχειώδη προγραμματισμό ή ακόμα και να προχωρήσει στη σύναψη δανείου αφού ουσιαστικά η πράξη αυτή του παρέχει την απαραίτητη εγγύηση για τη δυνατότητα αποπληρωμής του.

Τέλος, κατά την άποψη της Αρχής, είναι βέβαιο ότι απαιτείται εκτενής και ουσιαστικός διάλογος και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ του Υπουργείου, της Διοίκησης του Ταμείου και των κοινωνικών εταίρων για τις οποιεσδήποτε

μελλοντικές νομοθετικές ρυθμίσεις και πάσης φύσεως παρεμβάσεις, προκειμένου υποστηριχθεί η αναπτυξιακή πορεία και να αποφευχθούν παρόμοιες επιβαρύνσεις με αυτές που έχουν επέλθει μέχρι σήμερα, που εν μέρει προκλήθηκαν από παρεμβάσεις, κοινωνικού χαρακτήρα και μη χωρίς όμως να λάβουν υπόψη την πραγματική κατάσταση ενός ασφαλιστικού οργανισμού που προσπαθεί να είναι βιώσιμος εδώ και πολλά χρόνια χωρίς την συνεισφορά των κρατικών ενισχύσεων.

5. Περιεχόμενο διαλόγου – Διοργάνωση Ημερίδας

Ο Συνήγορος του Πολίτη αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να διοργανώσει ημερίδα τον Νοέμβριο 2009 με θέμα: «Προβλήματα στη χορήγηση του εφάπαξ βοηθήματος από το Ταμείο Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων: Αιτίες και τρόποι επίλυσης». Καλεί τους θεσμικούς φορείς να επεξεργαστούν και να καταθέσουν τις προτάσεις τους αναφορικά με την μακροχρόνια αντιμετώπιση των προβλημάτων του Ταμείου.

Η Αρχή προτείνει προς συζήτηση για την μακροχρόνια - ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος τα παρακάτω:

- 1) Τον εξορθολογισμό των διαδικασιών και των μηχανισμών πραγματοποίησης των πάσης φύσεως εξαγορών που θεσπίστηκαν κατά καιρούς με διάφορους νόμους (Ν. 1476/1984 και Ν. 2190/1994 που αφορά την μονιμοποίηση συμβασιούχων, Ν. 1600/1986 μονιμοποίηση εκπαιδευτικών, Ν. 1397/1983- 1759/1988 & 1813/1988 που αφορά τους εργαζομένους στο Ε.Σ.Υ., κ.λ.π.) με την σύντμηση του χρόνου διεκπεραίωσή τους από την ημερομηνία κατάθεσης της σχετικής αίτησης και αλλαγής του τρόπου υπολογισμού των εξαγορών. Οι προϋποθέσεις εξαγοράς του χρόνου προϋπηρεσίας ήταν ευνοϊκές για τους ασφαλισμένους που ασκούσαν το αντίστοιχο δικαίωμα να αναγνωρίσουν και να εξαγοράσουν χρόνο ασφάλισης και - παράλληλα - επιβαρυντικές για το Ταμείο. Ειδικότερα, σε πολλές περιπτώσεις οι σχετικές διατάξεις έδιναν τη δυνατότητα της εξόφλησης της οφειλής μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα κατάθεσης της αίτησης και ο ασφαλισμένος όφειλε να πληρώσει εισφορές που ανερχόταν σε αυτές που ίσχυαν κατά την κατάθεση της αίτησης και όχι κατά την επεξεργασία της. Για παράδειγμα, ο ασφαλισμένος είχε τη δυνατότητα να αποπληρώσει την οφειλή του σε δώδεκα εξαμηνιαίες δόσεις - δηλαδή σε επτά (7) χρόνια. Επιπροσθέτως, το Ταμείο, λόγω έλλειψης προσωπικού (όπως αναφέρεται παρακάτω), αδυνατεί - μέχρι σήμερα - να προβεί σε έγκαιρη εκκαθάριση των αιτήσεων αυτών, αφού για την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης απαιτούνται επτά (7) έως δέκα (10) έτη.
- 2) Η καθ' όλα θεμιτή και αναγκαία άσκηση κοινωνικής πολιτικής από την πλευρά του Κράτους θα πρέπει να συνοδεύεται και από τις ανάλογες ενισχύσεις- χρηματοδοτήσεις, όταν αφορά οργανισμούς, όπως το ΤΠΔΥ, που έχει σταματήσει προ πολλού να χρηματοδοτεί. Για παράδειγμα, με το άρθρο 3 του Ν. 1897/1990 προβλέπεται η καταβολή διπλάσιου εφάπαξ βοηθήματος από τα οικεία ασφαλιστικά ταμεία λόγω θανάτου ή πλήρους ανικανότητας υπαλλήλου από τρομοκρατική πράξη, εφόσον ο παθών ήταν ασφαλισμένος σε τέτοιο Ταμείο. Με αυτό τον τρόπο το Τ.Π.Δ.Υ. υποχρεώνεται στην καταβολή παροχών, χωρίς να υπάρχει ανάλογο αντίκρισμα από την πλευρά των καταβαλλόμενων εισφορών και χωρίς να συνεισφέρει το ελάχιστο το Κράτος.
- 3) Την δημιουργία Μητρώου Ασφαλισμένων. Δεν είναι δυνατόν να καταστεί εφικτός ο οποιοσδήποτε σχεδιασμός και έλεγχος χωρίς να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή ο ασφαλιστικός οργανισμός την ασφαλιστέα ύλη του. Μόνο με αυτό τον τρόπο μπορεί να συνταχθεί αξιόπιστη αναλογιστική μελέτη στην οποία να στηριχθεί η βιωσιμότητα του Ταμείου, βάσει της αρχής της ανταποδοτικότητας. Το Ταμείο δεν διαθέτει ασφαλιστικό μητρώο, αλλά ούτε μηχανογραφικό σύστημα ασφαλισμένου.

- 4) Την ενίσχυση των ανθρώπινων πόρων του Ταμείου μέσω της κάλυψης των κενών οργανικών θέσεων. Στο Ταμείο απασχολούνται 20 εργαζόμενοι επί συνόλου 58 οργανικών θέσεων (Π.Δ. 145Α/1998). Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην είσπραξη εσόδων. Για παράδειγμα, υπάρχουν περίπου 13000 έως 14000 αιτήσεις εξαγοράς σε εκκρεμότητα που χρονολογούνται από το 2000. Μάλιστα, οι εκκρεμείς αιτήσεις για τα έτη 2000 και 2001 είναι περίπου 12000 ή 80% επί του συνόλου. Επομένως γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι τα διαφυγόντα έσοδα του οργανισμού μόνο από το παραπάνω γεγονός είναι σημαντικά. Επιπροσθέτως, όπως μας επισήμαναν στελέχη του Ταμείου, με το υφιστάμενο ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή δεν μπορούν να διεκπεραιωθούν περισσότερες από 1000 περίπου αιτήσεις καταβολής εφάπαξ μηνιαίως. Αυτό σημαίνει, *ceteris paribus*, με βάση όσα έχουν αναφερθεί παραπάνω, ότι ακόμη και εάν επιλυόταν σήμερα το οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο οργανισμός, θα υπήρχε ένα απόθεμα 15000 αιτήσεων ανεκτέλεστο, που θα μεταφερόταν συνεχώς στο μέλλον. Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει να αυξηθεί η παραγωγικότητα της εργασίας. Αυτό μπορεί να γίνει με αυτοματοποίηση του μεγαλύτερου μέρους της ροής εργασίας (ουσιαστική μηχανοργάνωση, ιδιαίτερα του τμήματος εσόδων) και με την διευθέτηση παραγόντων, όπως οι ώρες υποδοχής του κοινού που θα πρέπει να μειωθούν όπως ακριβώς γίνεται και στις Διευθύνσεις Μισθών και Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Για παράδειγμα, αντί να ισχύει ημερήσιο ωράριο υποδοχής κοινού από τις 8:00 έως τις 14:00, θα μπορούσε να γίνει από τις 11:00 έως τις 14:00 (με εξαίρεση το Τμήμα Πρωτόκολλο, που θα μπορούσε να είχε πρόσβαση όλη την εργάσιμη ημέρα). Εναλλακτικά θα μπορούσαν να υπάρξουν μία ή δύο εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, που δεν θα είχε πρόσβαση το κοινό στο Ταμείο.
- 5) Την ένταξη όλων των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου στο δημόσιο τομέα στην ασφάλιση του Δημοσίου, εξαιρουμένων των δικαιούχων ασφάλισης στο ΕΤΑΑ. Με αυτό τον τρόπο θα αυξηθεί η ασφαλιστέα ύλη του Ταμείου. Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί οι αιτήσεις συνταξιοδότησης εργαζομένων στον Δημόσιο τομέα που σε πολλές περιπτώσεις, είτε δεν αναπληρώνονται καθόλου είτε αναπληρώνονται με προσωπικό που προσλαμβάνεται μέσω προγραμμάτων του Ο.Α.Ε.Δ. και διαφορετικό εργασιακό καθεστώς. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την διαμόρφωση δυσμενούς σχέσης μεταξύ ασφαλισμένων προς συνταξιούχων στους ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου εν γένει.
- 6) Καλύτερη αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου. Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί στην Ελλάδα, ιστορικά, δεν έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στην επαγγελματική διαχείριση των αποθεματικών τους, ακολουθώντας το παράδειγμα αντίστοιχων οργανισμών άλλων αναπτυγμένων χωρών που τα ασφαλιστικά τους συστήματα διέπονται από παρόμοια φιλοσοφία και αρχές με το δικό μας (αναδιανεμητικό και όχι κεφαλαιοποιητικό). Για παράδειγμα, στο Τ.Π.Δ.Υ. η αξία των χρηματικών διαθεσίμων-αποθεματικών το έτος 2008 ανέρχονταν σε 90 εκ. ευρώ περίπου. Εξ' αυτών, 25% περίπου είναι υπό την μορφή μετρητών, 25% είναι τοποθετημένα σε ομόλογα, 25% περίπου είναι τοποθετημένα σε μετοχές δύο (2) μεγάλων ελληνικών οργανισμών εισηγμένων στο Χ.Α. και το υπόλοιπο 25% σε αμοιβαίο ασφαλιστικών οργανισμών. Η επένδυση μέρους των διαθεσίμων ενός ασφαλιστικού οργανισμού σε μετοχικές- άρα ριψοκίνδυνες - αξίες που μπορεί μακροχρόνια να αποφέρουν υψηλές αποδόσεις είναι, κατά την άποψη μας, θεμιτή και συνηθισμένη πρακτική που ακολουθείται σε πολλές χώρες διεθνώς. Το πρόβλημα είναι ότι το σύνολο του κεφαλαίου (όποιο κι αν ήταν τη στιγμή της επένδυσης στο παρελθόν) που επιλέχθηκε να επενδυθεί σε μετοχικές αξίες-και αποτελεί σήμερα το ¼ περίπου της αξίας των διαθεσίμων του Ταμείου είναι τοποθετημένο σε δύο μόνο οργανισμούς εισηγμένους στο ελληνικό χρηματιστήριο. Με αυτό τον τρόπο όμως δεν έχει επιτευχθεί η αναγκαία διασπορά που αποτελεί βασική αρχή διαμόρφωσης ενός επενδυτικού χαρτοφυλακίου προκειμένου να μειωθούν οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι.

7) Τέλος, κατά την άποψη της Αρχής, αυτό που προκύπτει από τα προεκτεθέντα και ίσως το πιο σημαντικό απ' όλα τα παραπάνω είναι ότι απαιτείται εκτενής και ουσιαστικός διάλογος και ανταλλαγή απόψεων του Υπουργείου με τη Διοίκηση του Ταμείου για τις οποιεσδήποτε μελλοντικές νομοθετικές ρυθμίσεις και πάσης φύσεως παρεμβάσεις, προκειμένου να βοηθήσουν την αναπτυξιακή του πορεία και να αποφευχθούν παρόμοιες επιβαρύνσεις με αυτές που έχουν επέλθει μέχρι σήμερα, που σε ένα βαθμό προκλήθηκαν από παρεμβάσεις, κοινωνικού χαρακτήρα και μη χωρίς όμως να λάβουν υπόψη την πραγματική κατάσταση ενός ασφαλιστικού οργανισμού που προσπαθεί να είναι βιώσιμος εδώ και πολλά χρόνια χωρίς την συνεισφορά των κρατικών ενισχύσεων.